

De Omgeving

Een publicatie van de Familieraad JellinekMentrum voor
'relaties van bij JellinekMentrum in zorg zijnde cliënten'.

Inhoudsopgave:

- Beste lezer
- Bondgenootschap volgens Greetje Gulien
- Gouden Duim
- Missie en visie van de Familieraad
- Persoonlijke ervaringen
- Even voorstellen..... Charles Enderman
- Belangrijke adressen

**Familieraad
JellinekMentrum**
1e Constantijn
Huygensstraat 38
1054 BR Amsterdam

TELEFOON:
telefonisch spreekuur op
donderdag
van 14.00-16.00 uur :
(020) 590 40 95

E-MAIL:
Familieraad.mentrum
@mentrum.nl

Beste lezer,

In deze Omgeving staat de afgelopen Familiedag centraal en de vraag wat de Familieraad wil bereiken binnen JellinekMentrum (zie pagina 3 en 4)

Op 19 april organiseerde de Familieraad JellinekMentrum haar vijfde Familiedag in de Nassaukerk in Amsterdam. We zijn heel blij met deze geslaagde dag! Dit keer stond het bondgenootschap tussen cliënt, familie en hulpverlening centraal. In een bondgenootschap werken deze drie partijen samen, zijn betrokken bij de behandeling, informeren en steunen elkaar. Dat gaat niet vanzelf en is niet vanzelfsprekend.

Gelukkig waren de aanwezigen over het algemeen niet ontevreden over hoe het met de samenwerking is gesteld. Er valt nog wel veel te leren en te verbeteren en het ontbreekt aan een helder beleid voor naastbetrokkenen.

Tijdens de Familiedag werden ook de Gouden Duimen uitgereikt aan **Clemens Bernardt en Flip-Jan van Oenen** die zich enorm inzetten om de positie van naastbetrokkenen te verbeteren.

Negen-en-negentig mensen hadden zich opgegeven voor de familiedag. Dat waren er negen meer dan vorig jaar. Spectaculair groot was het aantal familieleden van de vestiging Tesselschadestraat afdeling Centrum.

Dit moet te danken zijn aan de adressen die daar onder leiding van Bert Tolhuizen, de familiebegeleider, zijn verzameld. Daar begint het allemaal mee bij het vormen van een bondgenootschap: met het noteren van namen en adressen van naastbetrokkenen.

Bondgenootschap volgens Greetje Gulien

Op de familiedag gaf Greetje Gulien, lid van de Familieraad, haar lezing over bondgenootschap.

We zijn bondgenoten. Mijn zoon, zijn hulpverleners en ik.

Een team dat elkaar versterkt,

Drie partjes: Cliënt, Hulpverlener, Moeder.

Elk deeltje op zich is minder in staat het totaal te zien.

En is daardoor minder krachtig, minder creatief.

Juist door de interactie tussen ons,

Juist door onze samenwerking,

En juist door ons meedenken is het team op z'n sterkst.

Bondgenootschap

Het vergt wel wat van je. Zo zit ik telkens weer in een andere rol.

Zo heb ik de pet van hulpverlener op,

om het volgende moment het schortje van huishoudelijke hulp te dragen,

gevolgd door de schoot van de moeder die hem warmte en troost biedt,

om daarna zijn gesprekspartner te zijn, zijn chauffeur, zijn vertrouwenspersoon,

zijn leerling.

Zijn hulpstuk bij allerhande zaken op elk levensgebied.

Daarbij is het een levenskunst de banden aan te trekken wanneer dat nodig is en los te laten wanneer dat kan.

Bondgenootschap, is informeren, voorlichten, overleggen, luisteren, samenwerken.

Samen ontdekken wat wél mogelijk is en in welke vorm.

In Afghanistan woont een jongen zonder armen. Toch kon hij zijn broertje dragen.

Er was gelukkig niemand die zei: "Nee, dat kan jij niet".

En ooit bedacht een creatieve geest het rolstoeldansen.

Wij worden uitgenodigd om,

Tot in de verste uithoeken van onze geest, te zoeken, naar mogelijkheden en oplossingen om het "gezonde" deel van de cliënt aan te spreken. Het is maatwerk.

Bondgenootschap levert ook maatwerk, aangepast aan de behoefte en de mogelijkheden van de cliënt.

Een jonge dame kon niet naar de kapperschool, Het was te hoog gegrepen, te veel druk.

Maar betekent dit dat er helemaal geen mogelijkheden voor haar zijn?

Of kunnen we een oplossing bedenken, aangepast aan en met haar.

Zoals je een prothese aanpast aan degene die hem gaat dragen.

Je maakt geen standaardprothese, geen standaardgebit. Het gaat om maatwerk.

Het zieke deel moet een gezonde plaats krijgen, In hulpverlening, In bondgenootschap, In Ons.

De Gouden Duim

Familie onder elkaar heeft het vaak over de 'witte raven' onder de hulpverleners. Er zijn hulpverleners op deze wereld die net het verschil maken, voor cliënten maar ook voor naasten. Dit jaar zijn er ook weer enkele namen gevallen van hulpverleners die een pluim verdienen.

Een jaar geleden ontstond tijdens de maandelijkse vergadering van de Familieraad het idee om 'de Gouden Duim' in het leven te roepen voor hulpverleners die zich meer dan gebruikelijk inzetten voor familie en naastbetrokkenen.

De zoon van Familieraadslid Greetje Gulien heeft voor die gelegenheid een prachtige gouden duim getekend. In combinatie met photoshop kan de Familieraad in eigen beheer de Gouden Duim produceren en uitreiken aan wie de Duim verdient.

Natuurlijk zijn het familieleden die de Familieraad hebben opgericht, maar dat had niet gekund zonder de steun en inzet van **Clemens Bernhardt en Flip-Jan van Oenen**.

Clemens is directeur van de Spoedeisende Psychiatrie en het Acut Behandelteam. Flip-Jan is arts bij het Acut Behandelteam. Zij kregen op de Familiedag, onder begeleiding van muziek, de Gouden Duim uitgereikt. Zij zijn voor familie en voor de Familieraad van grote betekenis geweest en zij zijn nog steeds belangrijke pleitbezorgers.

Clemens Bernhardt en Flip-Jan van Oenen kregen niet alleen een Gouden Duim: ze moesten er ook iets voor doen! In de vorm van een drietal toneelstukjes kregen de aanwezigen interacties te zien tussen hulpverleners en familie. In cabaret is alles geoorloofd en dit keer werd de rol van hulpverleners, met al hun eigenaardigheden en vooroordelen, groot uitgebeeld.

Alle lof gaat uit naar de zelfkritische benadering van deze professionals. Te hopen valt dat er een moment komt dat ook familie in staat is om haar eigenaardigheden en beperkingen ter lering ende vermaak groot uit te beelden.

Want pas als je als bondgenoten kritisch naar jezelf kunt kijken is reële samenwerking mogelijk.

Hoe om te gaan met hulpverleners?

Na het cabaret volgde het serieuzere werk.

Clemens en Flip-Jan gingen in op de vraag waarom naastbetrokkenen in de behandeling eigenlijk een rol moeten hebben en hoe je als naastbetrokkene het beste kunt omgaan met een hulpverlener.

Informantaal, het informatie- en adviespunt over de Geestelijke Gezondheid(szorg) van JellinekMentrum, gaat een folder uitgeven met de tekst van de presentatie van Clemens en Flip-Jan. De Familieraad zal ervoor zorgen dat alle aanwezigen, alsook de achterban van de Familieraad, een exemplaar krijgen van deze brochure.

Op de volgende bladzijde lichten we een tipje van de sluier op.

Om te beginnen, wat moeten hulpverleners weten:

- Dat zij van familie belangrijke informatie kunnen krijgen
- Dat Familiebetrokkenheid de meeste behandelingen effectiever maakt
- Dat Familie soms zelf steun nodig heeft.

Tenslotte ook nog enkele tips voor de familie:

- Geef eens een compliment aan de hulpverlener als er aanleiding voor is; die zijn daar ook gevoelig voor
- Vraag niet het onmogelijke
- Blijf 'to the point', wat wil je bereiken?

Goed hulpverlenerschap

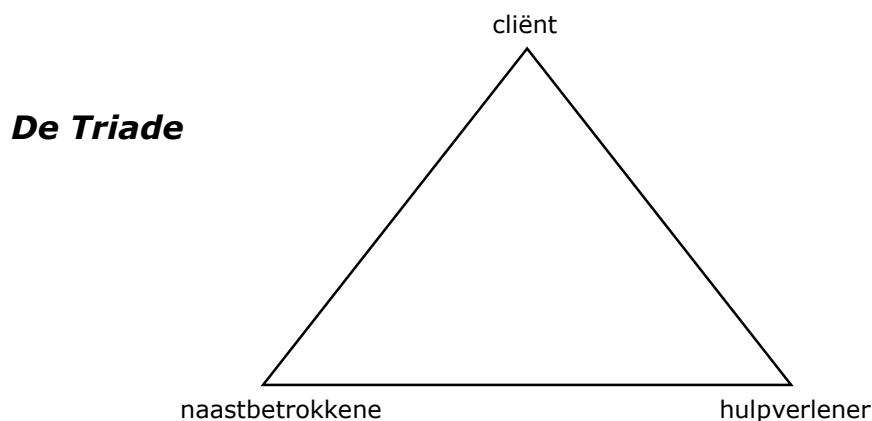
Clemens en Flip-Jan hebben in hun presentatie zeer waardevolle handreikingen gegeven voor hulpverleners en tegelijk munitie aan familie gegeven in de vorm van een aantal krachtige uitspraken:

- Omdat een individu met psychiatrische symptomen de leden van een gezin ernstig ontregelt en belast, hebben dezen recht op informatie en steun
- Ondersteuning door hulpverlening vergroot de veerkracht van familie.
- Goed hulpverlenerschap gaat boven de privacy van de cliënt: privacy wordt gerespecteerd wanneer de cliënt de ernst van de situatie onderkent en mee wil werken aan een behandelplan waarin de zorg kan verminderen.
- Alle bezorgde betrokkenen die aannemelijk kunnen maken dat hun zorg samenhangt met een ernstige psychiatrische stoornis van de betreffende persoon, hebben recht op aandacht en ondersteuning.
- Je kan je als hulpverlener niet altijd verschuilen achter de privacywet om naastbetrokkenen buiten de deur te houden. Als het daardoor fout gaat ben je als goed hulpverlener toch aansprakelijk.

Missie en visie van de Familieraad

De ideeën van Clemens en Flip-Jan sluiten goed aan bij de missie en de visie van de Familieraad. Tijdens een "heidag" heeft de Familieraad haar missie en visie op papier gezet:

- De naastbetrokkenen van cliënten van JellinekMentrum zijn de natuurlijke bondgenoten in de zorg en behandeling voor cliënten. De naastbetrokkenen behoren namelijk tot het eerste steunsysteem van cliënten.
- De Triade-benadering staat in de behandeling centraal. Cliënten, naastbetrokkenen en hulpverleners werken samen in de behandeling:

De FAMILIERAAD van JellinekMentrum bestaat uit:

- Jan van Mierlo (voorzitter)
- Greetje Gulien
- Hannie Boumans
- Evelien van Os van den Abeelen
- Clary Beuker
- Joke van Dorsten
- Ada Groenberg
- Charles Enderman (ondersteuner)

Wilt u met ons meedenken en af en toe meehelpen? Daar zouden wij blij mee zijn!

Zo kunt u contact met ons opnemen:

Op ons telefonisch spreekuur op donderdag van 14.00-16.00 uur :
(020) 590 40 95

Of per e-mail op:
Familieraad.mentrum@mentrum.nl

(vervolg missie en visie van de Familieraad)

- Naastbetrokkenen hebben een belangrijke rol bij het in kaart brengen van de problematiek van een cliënt en bij het inzetten van een zo goed mogelijke behandeling.
- Daarom worden naastbetrokkenen goed geïnformeerd, geadviseerd, gesteund en zondig behandeld om bondgenoot te kunnen blijven. De belasting van de naastbetrokkene(n) wordt hiertoe standaard in kaart gebracht.
- Vanuit JellinekMentrum gaat ook aandacht uit naar naastbetrokkenen van cliënten die (tijdelijk) geen contact met hun omgeving willen. Hierbij gaat de Familieraad uit van respect voor de privacy(wensen) van de cliënt.
- De Familieraad wil de advies- en gesprekspartner zijn van beleidsmakers/ behandelaren en opleidingsfunctionarissen, en dat op allerlei niveaus binnen de organisatie voor wat betreft Familiebeleid. Dit Familiebeleid beslaat het hele traject dat een cliënt en zijn naastbetrokkenen "doorlopen": van goede informatievoorziening en activiteiten vanuit JellinekMentrum voordat de cliënt in zorg is, naar intake, behandeling en nazorg.
- De Familieraad werkt samen met de Cliëntenraad om de zorg vanuit het perspectief van cliënten en hun naastbetrokkenen te optimaliseren.

Persoonlijke ervaringen op de Familiedag

Tijdens het middagprogramma van de Familiedag konden de aanwezigen in kleinere groepen met elkaar praten over Bondgenootschap en hun eigen ervaringen hierbij delen.

Hieronder volgen enkele van de persoonlijke ervaringen:

- Hij wordt niet gestimuleerd tot zinvolle dagbesteding en dat heeft hij echt nodig om zijn niet-zieke kant te laten zien.
- In zijn signaleringsplan staat: 'als men mij met liefde en respect behandelt, dan blijf ik ook rustig'.
- Luister naar naastbetrokkenen; de gezonde kant is niet zo bekend bij de hulpverlening.
- De basis van goed bondgenootschap is gedeelde liefde voor de patiënt.
- Aandacht voor naastbetrokkenen is nog teveel afhankelijk van de persoon. Niet voor iedereen is het een gedeelde zorg.
- JellinekMentrum is niet goed bereikbaar buiten kantooruren.

Gelukkig waren er ook mensen heel positief over bepaalde hulpverleners die zij met namen noemden.

Van alle persoonlijke ervaringen zijn verslagen gemaakt en die leveren voor de Familieraad genoeg stof op om o.a. de Raad van Bestuur gevraagd en ongevraagd te adviseren hoe het beter zou kunnen.

Even voorstellen: Charles Enderman

Sinds 1 september 2007 ben ik de nieuwe ondersteuner van de Familieraad. Ik doe dit naast mijn werk als coördinator van Informatie, het informatie- en adviespunt van JellinekMentrum over de Geestelijke Gezondheid(szorg) in Amsterdam.

Met enthousiasme heb ik deze functie geaccepteerd. Waarom?

Bij Informatie spreek ik veel naastbetrokkenen van mensen met (ernstige) psychiatrische problemen en geef hen dan de nodige informatie en advies.

Tijdens deze gesprekken vallen mij zaken op die ik ook herken vanuit mijn eigen ervaring met een familielid met schizofrenie.

Ten eerste de last die naastbetrokkenen dragen en de belangrijke zorg die zij geven aan hun dierbare. Deze "mantelzorgers" zijn nog slecht in beeld bij behandelaren en beleidsmakers en er zijn nog te weinig voorzieningen voor hen. Gelukkig komt daar langzamerhand wel verandering in. De Familieraad maakt zich hier ook sterk voor.

Ten tweede uiten veel naastbetrokkenen een hulpvraag, bijna nooit voor henzelf maar meestal voor hun dierbare, die even zo vaak liever de zorg mijdt. De gedachte daarbij is: "als het goed gaat met mijn dierbare, dan gaat het ook goed met mij".

Dit is een begrijpelijke houding, maar de stelling werkt vooral andersom: "als het met mij als mantelzorgers goed gaat, heeft dat ook positieve invloed op hem/haar en kan ik de zorg (vaak langdurig) aan". Dit betekent dat de hulpverlening ook de mantelzorgers moet begeleiden.

Voor veel naastbetrokkenen is "het goed voor jezelf zorgen" heel moeilijk: hoe geef je je grenzen aan aan iemand die deze niet als vanzelfsprekend erkent? Aan iemand die ziek is en eigenlijk professionele hulp nodig heeft? Wanneer treed je dichterbij en wanneer moet je loslaten? Hoe wil ik en kan ik in de behandeling betrokken raken?

Tijdens de Familiedag viel mij op hoeveel verdriet en rouw er onder naastbetrokkenen is om wat verloren is gegaan. Maar ook hoeveel kracht zij hebben en met hoeveel wijsheid en liefde zij betrokken zijn bij hun dierbare.

Daarnaast viel mij op dat veel behandelaren echt oog beginnen te krijgen voor de omgeving van de cliënt.....en dat er tegelijkertijd nog veel kan worden verbeterd. Het inzicht en de ervaring van naastbetrokkenen is mede bepalend voor het succes van de behandeling!

Veel naastbetrokkenen leven met hun dierbare op het scherpst van de snede. Dit geldt ook voor de leden van de Familieraad. Dankzij hun ervaringskennis en positieve houding zijn zij een inspirerend voorbeeld voor mij en anderen en kunnen zij zich inzetten om de positie van naastbetrokkenen te verbeteren.

Ik draag hier graag mijn steentje aan bij!

Charles Enderman
Ondersteuner Familieraad

Ik ben bereikbaar via Informentaal op 020-5904600 of via e-mail Charles.enderman@mentrum.nl.

Belangrijke adressen:

Informentaal

Informatie- en adviescentrum voor mensen met psychische of psychiatrische problemen, hun familie/omgeving en professionals.
Charles Enderman, coördinator tel: 020 590 46 00
informentaal@zonnet.nl www.informentaal.nl

Familievertrouwenspersonen GGz

Komt u er met de hulpverlening niet uit?
Neem dan contact op met:
Kees Kooij tel: 06 113 00 762
c.kooij@amcdemeren.nl

Ypsilon Amsterdam en Omstreken

Voor familie en naastbetrokkenen van mensen met schizofrenie of psychose.
maandag-, dinsdag- en donderdagmiddag:
13.30 tot 16.30 uur.
Weesperzijde 116, 1091 EN Amsterdam
tel: 020 470 04 74
ypsadam@ypsilon.org

Labyrint in Perspectief

Familieorganisatie voor GGz-mantelzorgers.
www.labyrint-in-perspectief.nl
secretariaat@labyrint-in-perspectief.nl

Markant (Steunpunt Mantelzorg in Amsterdam)

Contactpersoon: Margreet Zickhardt
(maandag t/m donderdag)
Borgerstraat 52 A, 1053 PV Amsterdam
tel: 020-886 88 00
www.markant.org
m.zickhardt@amsterdamthuiszorg.nl

Stichting Sriebie Wiekie

Lotgenotengroep voor migranten-familieleden en naastbetrokkenen van mensen met een psychiatrische aandoening.
Contactpersoon: mevrouw G.M. Braafheid
tel: 020 777 05 00 / 06 23 26 73 40
ginabraafheid@chello.nl

GGz-Jellinek/Mentrum

Organiseert cursussen voor GGz-mantelzorgers.
Folders van de cursussen vindt u op www.mentrum.nl
onder preventie en voorlichting. Belangstellenden voor de cursussen kunnen ook folders aanvragen en/of zich aanmelden bij het secretariaat van preventie:
tel. 020 590 50 90 of mail naar preventie@mentrum.nl